

BAZI BELEDİYELERCE, ÜYELERİMİZE UYGULANAN MÜELLİFLİK KAYDI, SİCİL KAYDI VE KAYIT ÜCRETİ ALINMASI İŞLEMLERİ HUKUKA AYKIRIDIR!

Meslek mensuplarının kayıtlarını tutma ve sicillerini denetleme görevi Anayasa ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesi "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve âzalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler." hükmü ile TMMOB' a bağlı meslek odalarına tanınmış bir yetki olup, başka bir kurum veya kuruluşun kayıt, tescil ve benzeri işlemler yapması anılan yasal düzenlemeye aykırıdır.

Bazı Belediyelerce mimar ve mühendislerin, etüt ve proje müelliflerine ilişkin müelliflik kaydı ve sicil kaydı yaptırıp kayıt ücreti alınması üzerine, söz konusu işlemlerin iptali istemiyle Odamız tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi aleyhine 3. İdare Mahkemesinde 2005/2863 Esas No ile dava açılmış 2007/2179 Karar No ile söz konusu işlemin yasal bir dayanağının olmadığı ve hukuka aykırı olduğu sonucuna ulaşılarak söz konusu işlemlerin iptaline karar verilmiştir. TMMOB'a bağlı meslek odaları tarafından daha önce açılan davalarda; mühendis ve mimar etüt ve proje müellifleri ile fenni mesullerin kayıtlarının tutulması ve kayıt ücreti alınmasına ilişkin belediye işlemlerinin hukuka aykırı olduğu vurgulanmış, iptallerine karar verilmiş, bazı kararlarda Danıştay'ca onanmıştır.

Bu kararlar üzerine, Belediyelerce benzer uygulamalar sürdürülmüştür. Bu durum karşısında Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası tarafından söz konusu işlemlerin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemiyle, ilk etapta Ordu Büyükşehir Belediyesine karşı dava açılmıştır.

Ordu İdare Mahkemesi'nde 2018/1140 E. sayılı dosyası ile görülen davada; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun hükümleri uyarınca etüt ve proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin Belediyece tutulacağına ilişkin açık bir hüküm yer almaması nedeniyle, Ordu Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösterecek mimar ve mühendis etüt ve proje müellifleri ile fenni mesullerin Ordu Büyükşehir Belediyesine kayıt olma ve buna yönelik ücretin belirlenmesine ilişkin olarak tesis edilen dava konusu işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı, benzer bir dosyada aynı gerekçe ile verilen iptal kararının Danıştay 8. Dairesi'nin 18.10.2017 tarih, 2016/2725 E. ve 2017/7250 sayılı kararı ile onandığı gerekçeleri ile yürütmenin durdurulması kararı verilmiştir.

Konuyla ilgili benzer bir uygulamaya yönelik Mimarlar Odası tarafından açılan davada; "Planlı Alanlar Tip

İmar Yönetmeliğinde, etüt ve proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27.01.1954 tarih ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerektiği, fenni mesullerin sicillerinin, ilgili meslek odalarınca tutulacağı açık bir şekilde belirtilmiştir. Yine Yönetmelikte, "fen adamlarının sicillerinin ise belediye ve mücavir alanı sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağı belirtilmiştir. Öte yandan, 6235 sayılı Kanun uyarınca, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının ilgili odaya kayıt yaptırmaya zorunluluğu bulunmakla birlikte, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin Belediyece tutulacağına ilişkin açık bir hüküm bulunmamaktadır. Bu durumda 6235 sayılı Kanun uyarınca, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının ilgili odaya kayıt yapma zorunluluğu bulunduğundan, işlem tarihinde yürürlükte bulunan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nde, proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin ilgili meslek odalarınca tutulacağına, fen adamlarının sicillerinin ise belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağına açık bir şekilde belirtilmesi, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin Belediyece tutulacağına ilişkin açık bir hüküm yer almaması nedeniyle,Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösterecek mimarlık ve mühendislik proje müellifleri ile fenni mesullerin ... Belediyesine kayıt olma ve buna ilişkin ücretin belirlenmesine yapılan itirazın reddine ilişkin olarak tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır." gerekçesiyle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

Sonuç olarak; etüt ve proje müellif kaydı yapma veya yenileme ile sicil kaydı gibi işlemler adı altında belediyelerin üyelerimizden kayıt ücreti alması hususunun hukuka uygun olmadığına ilişkin emsal yargı kararları duyuru ekinde gönderilmektedir. Üyelerimiz başta olmak üzere mühendis, mimar ve şehir plancıların mağduriyetine yol açan söz konusu uygulamanın açık yargı kararlarına aykırı olduğu hususunun, bu uygulama içinde bulunan tüm belediyelere söz konusu belediye sınırları içerisinde hizmet üreten meslektaşlarımız tarafından yazılı olarak bildirilmesi gerekmektedir.

Üyelerimize saygı ile duyurulur.

**Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**